

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2016 r.

w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy

Na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) minimalny poziom dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy, na okres co najmniej 10 lat;
- 2) szczegółowy sposób ustalania minimalnego poziomu, o którym mowa w pkt 1;
- 3) wyłączenia z obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) gaz ziemny – gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, we wszystkich stadiach skupienia, w tym skroplony gaz ziemny (LNG) i sprężony gaz ziemny (CNG);
- 2) import gazu ziemnego – import gazu ziemnego w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, z wyłączeniem importu gazu ziemnego z państw EFTA – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 3) nabycie wewnątrzwspólnotowe gazu ziemnego – nabycie wewnątrzwspólnotowe w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym oraz przywóz gazu ziemnego z państw EFTA – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 4) źródło – dla gazu ziemnego:
 - a) dostarczanego za pomocą sieci gazowej - punkt wejścia do krajowego systemu przesyłowego na połączeniu z systemem przesyłowym innego państwa, przy czym punkty wejścia na połączeniach z systemami przesyłowymi państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej lub państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym traktuje się jak jedno źródło;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984 i 1238, z 2014 r. poz. 457, 490, 900, 942, 1101 i 1662, z 2015 r. poz. 151, 478, 942, 1618, 1893, 1960 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 266, 831, 925, 1052 i 1165.

- b) dostarczanego w sposób inny niż za pomocą sieci gazowej - państwo, z którego towar został wysłany w celu przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez jakichkolwiek dalszych transakcji handlowych lub innych działań, zmieniających status prawny towaru.

§ 3. 1. Minimalny poziom dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy ustala się poprzez maksymalny udział gazu ziemnego importowanego przez przedsiębiorstwo energetyczne z jednego źródła w danym roku kalendarzowym, który nie może być wyższy niż:

- 1) 70% – w latach 2017-2022;
- 2) 33% – w latach 2023-2026.

2. Udział, o którym mowa w ust. 1, oznaczony symbolem „ U ” i wyrażony w procentach, oblicza się według wzoru:

$$U = \left(\frac{I_z - \left(\frac{I_z}{I_c} \cdot W_c \right)}{I_c + Nw_c + Wk_c - W_c} \right) \cdot 100\%$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

I_z – ilość gazu ziemnego importowaną przez przedsiębiorstwo energetyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z jednego źródła w danym roku kalendarzowym, w [MWh],

I_c – całkowitą ilość gazu ziemnego importowaną przez przedsiębiorstwo energetyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym, w [MWh],

Nw_c – całkowitą ilość gazu ziemnego nabytą wewnątrzwspólnotowo i przywiezioną przez przedsiębiorstwo energetyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym, w [MWh],

Wk_c – całkowitą ilość gazu ziemnego wydobytą przez przedsiębiorstwo energetyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym, w [MWh],

W_c – całkowitą ilość gazu ziemnego wywiezioną przez przedsiębiorstwo energetyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym, w [MWh].

§ 4. 1. Z obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy wyłącza się przedsiębiorstwo energetyczne w zakresie gazu ziemnego wprowadzanego do systemu przesyłowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z:

- 1) instalacji skroplonego gazu ziemnego,
 - 2) wykorzystaniem usługi polegającej na umownym przesyłaniu gazu ziemnego w kierunku przeciwnym do fizycznego przepływu gazu ziemnego w dwukierunkowych punktach wejścia do krajowego systemu przesyłowego na połączeniu z państwem członkowskim Unii Europejskiej lub z państwem EFTA – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
2. Ilości gazu ziemnego, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się przy obliczaniu udziałów gazu ziemnego z innych źródeł.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.²⁾

PREZES RADY MINISTRÓW

**ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM
PRAWNYM I REDAKCYJNYM**

DYREKTOR
BIURA PRAWNEGO

Krzysztof Kłopotowski
RADCA PRAWNY
16/11/2016

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 października 2000 r. w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy (Dz. U. Nr 95, poz. 1042), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 15 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1165).

UZASADNIENIE

1. Podstawa prawna wydania rozporządzenia i jego dotychczasowe brzmienie

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą”, wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi wymaga koncesji wydawanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy, koncesje na wykonywanie działalności w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą są wydawane z uwzględnieniem dywersyfikacji źródeł gazu oraz bezpieczeństwa energetycznego.

Zgodnie z brzmieniem ustawy, według stanu przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1165), ustawodawca postanowił w art. 32 ust. 3 tej ustawy, że Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, minimalny poziom dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy poprzez ustalenie maksymalnego procentowego udziału gazu z jednego źródła.

Tę delegację ustawową wypełniło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 2000 r. w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy (Dz. U. Nr 95, poz. 1042), zwane dalej: „rozporządzeniem dywersyfikacyjnym”.

Zgodnie § 1 ust. 1 rozporządzenia dywersyfikacyjnego, maksymalny udział gazu importowanego z jednego kraju pochodzenia, w stosunku do całkowitej wielkości gazu importowanego w danym roku, nie może być wyższy niż:

- 1) 88% - w latach 2001-2002,
- 2) 78% - w latach 2003-2004,
- 3) 72% - w latach 2005-2009,
- 4) 70% - w latach 2010-2014,
- 5) 59% - w latach 2015-2018,
- 6) 49% - w latach 2019-2020.

Powyższy przepis stosuje się, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia dywersyfikacyjnego, odpowiednio do przedsiębiorstw energetycznych, którym będą wydawane koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu hurtowego gazem ziemnym z zagranicą.

W przypadku braku dywersyfikacji dostaw gazu Prezes URE, zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 56 ust 2 ustawy, nakłada na przedsiębiorstwo karę w wysokości do 15% przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

2. Interpretacja rozporządzenia dywersyfikacyjnego po wejściu Polski do Unii Europejskiej

Rozporządzenie dywersyfikacyjne zostało wydane w 2000 r., a więc przed akcesją Polski do UE. Po uzyskaniu członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, zgodnie z prawem UE, ograniczenia ilościowe w przywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym między państwami UE i państwami EFTA – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym¹⁾ są zakazane. Przyjęcie rozumienia pojęcia „importowany”, o którym mowa w §1 ust. 1 rozporządzenia dywersyfikacyjnego, jako pochodzący z państw UE, skutkowałoby wprowadzeniem ograniczeń w zakupie gazu pochodzącego z jednego z krajów UE i byłoby niezgodne z prawem UE. W związku z tym, aby rozporządzenie było zgodne z prawem UE, w zakres pojęcia „importu” nie może wchodzić nabycie wewnątrzwspólnotowe²⁾ - taka interpretacja została przyjęta przez organy administracji publicznej przy stosowaniu rozporządzenia³⁾. Powoduje to, że gaz ziemny sprowadzony z państw UE nie może być uwzględniany przy obliczaniu udziału, o którym mowa w §1 ust. 1 rozporządzenia dywersyfikacyjnego. W celu ustalenia „maksymalnego udziału gazu importowanego z jednego kraju pochodzenia” należy odnieść tę (tj. importowaną z tego kraju) ilość gazu tylko i wyłącznie do ilości gazu ziemnego „importowanego” (czyli pochodzącego z państw nie będących członkami UE), przez tego przedsiębiorcę w danym roku⁴⁾.

3. Problemy ze stosowaniem rozporządzenia dywersyfikacyjnego. Potrzeba zmiany rozporządzenia.

¹⁾ Art. 34 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 11 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

²⁾ Pojęcie „importu” nie jest zdefiniowane w ustawie - Prawo energetyczne. Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestię importu towarów do Rzeczypospolitej Polskiej jest ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 752). Ustawa ta definiuje import jako przywóz wyrobów akcyzowych z terytoriów państw trzecich na terytorium kraju. W zakres przedmiotowy importu nie wchodzi, osobno zdefiniowane, nabycie wewnątrzwspólnotowe. Tym samym, gaz ziemny sprowadzony w ramach nabycia wewnątrzwspólnotowego nie może być uwzględniany przy obliczaniu udziału, o którym mowa w § 1 ust. 1 rozporządzenia dywersyfikacyjnego.

³⁾ Wykładnia taka została dotychczas potwierdzona wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sądu Apelacyjnego z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie P.G.N.i G. w W. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.

⁴⁾ Przykładowo gazu, którego krajem pochodzenia jest państwo UE/EOG, nie trzeba zdywersyfikować (jest nabyciem wewnątrzwspólnotowym), gaz, którego krajem pochodzenia nie jest państwo UE/EOG należy zdywersyfikować, ale nie może być zdywersyfikowany gazem pochodzącym z państwa UE/EOG, a tylko gazem pochodzącym z innego państwa nie należącego do UE/EOG.

Konieczność zmiany rozporządzenia dostrzega Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz podmioty sektora gazu ziemnego w Polsce zrzeszone w Towarzystwie Obrotu Energią, Konfederacji Lewiatan, Polskiej Izbie Przemysłu Chemicznego i Polsko-Niemieckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej. Do najpoważniejszych zarzutów związanych ze stosowaniem rozporządzenia dywersyfikacyjnego, podnoszonych przez ww. podmioty, należą:

3.1. Nieadekwatność do stanu rozwoju rynku gazu ziemnego.

Materia regulowana rozporządzeniem dywersyfikacyjnym odbiega od aktualnych realiów funkcjonowania rynku gazu w Polsce, zwłaszcza nowych rozwiązań prawnych i biznesowych mających na celu liberalizację krajowego rynku gazu i jego pełną integrację w ramach rynku wewnętrznego UE. Pojawiają się wątpliwości, czy istnieje możliwość dywersyfikacji poprzez gaz kupowany na giełdzie w UE lub za pośrednictwem rewersu wirtualnego, czy też poprzez gaz pochodzenia spoza UE, który trafia do Polski z innego państwa UE. Powstaje pytanie - w jaki sposób udowodnić pochodzenie gazu zakupionego na giełdzie oraz jak wskazać kraj pochodzenia tego gazu. Infrastruktura rynkowa, powstała od 2000 r. (huby gazowe, giełdy gazu, dostawy gazu przez rewers) powoduje, że rozporządzenie dywersyfikacyjne jest trudne do stosowania.

3.2. Niezgodność z prawem Unii Europejskiej.

Ocena zgodności obecnego rozporządzenia dywersyfikacyjnego z prawem UE jest uzależniona od interpretacji i zasad stosowania, które mogą zostać zmienione, co jest niepożądane z punktu widzenia jasności przepisów i pewności prawa. Ponieważ zostało ono przyjęte przed akcesją do UE może być uznane za akt prawny, który nie został dostosowany do prawa UE. Do takiego wniosku może prowadzić również wykładnia delegacji ustawowej – art. 32 ust. 2 ustawy, zgodnie z którą „Koncesje na prowadzenie działalności w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, będą wydawane z uwzględnieniem dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego oraz bezpieczeństwa energetycznego. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą jest obowiązane do dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy.”.

Interpretacja przepisów rozporządzenia dywersyfikacyjnego może prowadzić do wykładni, zgodnie z którą po akcesji do UE do wszystkich przedsiębiorstw powinny być stosowane rozwiązania wynikające z rozporządzenia dywersyfikacyjnego (bez zróżnicowania na import i nabycie wewnątrzwspólnotowe). Sama praktyka stosowania przepisów, zgodna z prawem UE, może być niewystarczająca, ponieważ pewność prawa wymaga zapewnienia

zgodności przepisów krajowych z prawem UE. Przepisy krajowe powinny być sformułowane w sposób uniemożliwiający ich interpretację sprzeczną z prawem UE.

3.3. Wątpliwości interpretacyjne w odniesieniu do pojęcia „importowany”.

Pojęcie „importu” nie zostało zdefiniowane ani w dotychczasowym rozporządzeniu, ani w ustawie. W celu dokonania wykładni zgodnej z prawem UE, Prezes URE odwołuje się do ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r. poz. 1695, z późn. zm.) i ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2014 r. poz. 752, z późn. zm.). Jest to jednak interpretacja, która nie jest jednoznacznie poparta przepisami prawa. Brak również jasnej wykładni, czy gaz ziemny z państw EOG nienależących do UE podlega dywersyfikacji.

3.4. Wątpliwości interpretacyjne w odniesieniu do „kraju pochodzenia”.

Obecne rozporządzenie nie definiuje kluczowego pojęcia użytego w §1 ust. 1 - „kraj pochodzenia”. W praktyce przedsiębiorstwa mają problemy w jego stosowaniu - nie jest jasne, czy chodzi o państwo wydobycia gazu ziemnego, państwa siedziby kontrahenta, państwo pozyskania gazu ziemnego, państwo, z którego transport gazu ziemnego odbywa się na terytorium UE czy miejsce wystawienia faktury przez sprzedawcę. Brak jest jasnej interpretacji co z gazem sprowadzanym w ramach rewersu fizycznego (kontraktowo wewnątrzwspólnotowy, fizycznie sprowadzany z kierunku wschodniego). Interpretacje tego pojęcia w literaturze i praktyce są różne. Brak również jasnych reguł co do tego, jakie dokumenty powinno przedstawić przedsiębiorstwo w celu potwierdzenia pochodzenia gazu ziemnego.

3.5. Utrudnienie dla korzystania z istniejącej infrastruktury przesyłowej.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie dywersyfikacyjne stanowi istotną barierę w wykorzystywaniu instytucji fizycznego rewersu na gazociągu jamalskim (na zasadach przerywanych i ciągłych), które pomimo wykorzystywania do kontraktowania gazu z UE, stanowi fizyczny przepływ z kierunku wschodniego, co powoduje niepewność regulacyjną związaną z możliwymi interpretacjami, że taki przywóz podlega wymaganiom rozporządzenia.

3.6. Utrudnienie dla rozwoju terminala LNG.

Obecne rozporządzenie swoim zakresem obejmuje gaz sprowadzany przez terminal LNG. Oznacza to, że dostawy do Świnoujścia będą musiały być zdywersyfikowane innym gazem pochodzącym z państw nienależących do UE. Może to doprowadzić do niewykorzystywania

pełnej zdolności terminala (podobne skargi dotyczące w chwili obecnej wykorzystania rewersu na punkcie Mallnow) lub do dywersyfikacji dostaw z terminala gazem rosyjskim.

4. Zmiany ustawowe wprowadzone w życie ustawą z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

Koniczność przygotowania nowego rozporządzenia wynika z art. 1 pkt 8 lit. b) i c) ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, które nadają nowe brzmienie upoważnieniu ustawowemu do wydania ww. rozporządzenia, o którym mowa w art. 32 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 32 ust. 3 Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, określi, w drodze rozporządzenia, minimalny poziom dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy na okres co najmniej 10 lat oraz szczegółowy sposób ustalania tego poziomu, biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Jednocześnie dodano nowy ust. 3¹, zgodnie z którym Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, może określić wyłączenia z obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy, biorąc pod uwagę stan infrastruktury technicznej w sektorze gazu ziemnego oraz jej wpływ na dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu oraz zwiększenie konkurencyjności w zakresie dostarczania paliw gazowych i bezpieczeństwa ich dostarczania.

W porównaniu z poprzednią wersją delegacji ustawowej:

- wykreślono zwrot *„poprzez ustalenie maksymalnego procentowego udziału gazu z jednego źródła”* – umożliwiając ustalenie poziomu dywersyfikacyjny w inny sposób niż tylko poprzez ustalenie maksymalnego procentowego udziału gazu z jednego źródła;
- dodano zwrot *„szczegółowy sposób ustalania tego poziomu”* umożliwiając w rozporządzeniu określenie szczegółowego sposobu ustalania poziomu dywersyfikacji, a nie ograniczanie delegacji wyłącznie do przywołania tego poziomu na okres min. 10 lat.
- dodano ust. 3¹ umożliwiając wyłączenia z obowiązku dywersyfikacji dostaw, przy czym ustawodawca nie zdecydował się na ograniczenie się do określonego sposobu ujęcia, pozostawiając w tym zakresie dozwoloną swobodę w rozporządzeniu wykonawczym.

Dodatkowo art. 15 ww. ustawy zmieniającej wskazuje, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy – Prawo energetyczne zachowują moc do dnia

wejscia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie nowego brzmienia art. 32 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Powyższe uzasadnia opracowanie nowego rozporządzenia w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy.

5. Zakres proponowanej regulacji

W § 2 rozporządzenia określone zostały definicje kluczowych dla interpretacji rozporządzenia pojęć. W szczególności należy zwrócić uwagę na problemy interpretacyjne dotyczące terminu „importowany”. Przepisy zostały uszczegółowione, tak by wynikał z nich jednoznacznie obowiązek dywersyfikacji gazu importowanego, nie zaś nabytego w ramach nabycia wewnątrzwspólnotowego lub dostaw, których źródłem są państwa EFTA – strony umowy o EOG. W związku z powyższym w rozporządzeniu zawarto definicję importu i nabycia wewnątrzwspólnotowego, tak by uniknąć niejasności związanych ze stosowaniem tych pojęć, a jednocześnie zachować spójność z innymi regulacjami sektorowymi – w tym w szczególności z ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym oraz ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym.

Konieczność ujęcia definicji pojęć „importu” i „nabycia wewnątrzwspólnotowego” wynika również z potrzeby zapewnienia pełnej zgodności przepisów rozporządzenia z prawem UE. Należy wyeliminować możliwość jakiegokolwiek interpretacji przepisów rozporządzenia, która pozwalałaby na odnoszenie importu do przywozu gazu z państw UE, co mogłoby powodować niezgodność przepisów z prawem UE.

Co ważne, w odróżnieniu od definicji ujętych w przepisach akcyzowych i ustawie o zapasach, pojęcia „importu” i „nabycia wewnątrzwspólnotowego” w rozporządzeniu zostały uzupełnione o dostawy gazu ziemnego z państw EFTA – stron umowy o EOG. Wynika to z konieczności stosowania przepisów rozporządzenia do państw EFTA – stron umowy o EOG w sposób analogiczny jak do państw członkowskich UE.

Definicja wyjaśnia również oraz jasno precyzuje, że nabyciem wewnątrzwspólnotowym w rozumieniu rozporządzenia jest również przywóz z wykorzystaniem usługi polegającej na umownym przesyłaniu gazu ziemnego na zasadach ciągłych w kierunku przeciwnym do fizycznego przepływu gazu ziemnego w dwukierunkowych punktach wejścia do krajowego

systemu przesyłowego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub z państw EFTA – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Dywersyfikacji zgodnie z przepisami podlegać będzie gaz importowany przy wykorzystaniu infrastruktury przesyłowej na połączeniach z innymi państwami, tj. przywożony do RP z państw nienależących do UE oraz państw niebędących stroną umowy o EOG, przy czym dostawy z państw nienależących do UE należy traktować łącznie. Uzasadnieniem zastosowania takiej konstrukcji jest fakt, że w chwili obecnej wszystkie dostawy gazu przez punkty wejścia z państw nienależących do UE są realizowane z kierunku wschodniego, wobec czego powinny podlegać obowiązkowi dywersyfikacji łącznie.

W § 3 ust. 1 wskazano, że maksymalny procentowy udział gazu z jednego źródła w danym roku nie może być wyższy niż:

- 1) 68% – w latach 2017-2022;
- 2) 33% – w latach 2023-2026

Wskazanie progów procentowych w § 3 do 2022 r. uwzględnia długoterminowe zobowiązania kontraktowe przedsiębiorstw sektora gazu ziemnego istniejące w chwili wydawania rozporządzenia. Uregulowanie progu po 2022 r. na poziomie 33% jest uzasadnione:

- analogicznymi regulacjami w innych państwach członkowskich UE, gdzie przyjmuje się, że dostawy z jednego źródła nie mogą przekroczyć połowy dostaw na terytorium kraju (w Hiszpanii istnieje obowiązek dywersyfikacji obejmujący dostawy maksymalnie w połowie z jednego kraju pochodzenia);
- koniecznością dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski.

Jednocześnie projektowana regulacja, w związku z wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi możliwości dywersyfikacji importu gazu ziemnego, precyzuje sposób wyliczania maksymalnego udziału gazu ziemnego z jednego źródła przez podanie wzoru.

Obowiązek dywersyfikacji odniesiono jedynie do importu netto, tj. pomniejszonego o wywóz gazu. Z tego względu mianownik wzoru został pomniejszony o wywóz gazu ziemnego z terytorium RP. Jednocześnie, ze względu na to, że nie jest możliwe uwzględnienie w liczniku wzoru eksportu gazu ziemnego importowanego z konkretnego źródła (ze względu na mieszanie się gazu ziemnego w sieciach i brak możliwości śledzenia przepływu strugi gazu przez sieć) proponuje się odniesienie udziału importu gazu z jednego źródła w całkowitym imporcie gazu do całkowitego wywozu gazu, co pozwoli na wyodrębnienie części wywozu gazu, która stanowi równoważność udziału gazu z importowanego z jednego źródła w całkowitym imporcie.

Dane do wzoru powinny być ujmowane w jednostkach energii. Jest to konsekwencja wejścia w życie odpowiednich przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi, które wprowadziły rozliczanie w jednostkach energii.

§ 4 zawiera przepis wyłączający z obowiązku dywersyfikacji dostaw gazu przedsiębiorstwa energetyczne w zakresie dostaw gazu wprowadzanych do systemu przesyłowego na terytorium RP przy wykorzystaniu terminala LNG w Świnoujściu. Wprowadzenie takiego przepisu jest konsekwencją faktu, że terminal LNG jest instalacją, która ma służyć dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego na terytorium Polski. Dodatkowo z obowiązku wyłączone będzie przedsiębiorstwo energetyczne w zakresie gazu sprowadzanego do Polski przez rewers na gazociągu jamalskim – wynika to z faktu, iż gaz przez rewers kontraktowo sprowadzany jest z kierunku zachodniego, i w taki sposób należy go traktować zgodnie z przepisami projektu.

Jednocześnie jednak wolumeny te należy uwzględniać przy obliczaniu udziałów gazu ziemnego z innych źródeł.

W § 5 określono termin wejścia w życie rozporządzenia.

6. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega przedstawieniu właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

7. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega w tym zakresie notyfikacji Komisji Europejskiej.

8. BIP RCL

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.